

Põhikooli lihtsustatud õppe inimeseõpetuse ainekava

5. klass

Õppesisu

KÄITUMINE JA SUHTLEMINE

- Mina: olulisemad isikuandmed, meeldivad ja ebameeldivad tegevused; sarnasused ja erinevused võrreldes eakaaslastega. Enesetuvustamine dialoogis, arvestades vestluspartneri vanust (eakaaslane, täiskasvanu). Suhtlemine võõrastega, milliseid isikuandmeid võib kellele avaldada.
- Igapäevased suhtlussituatsioonid kodus ja koolis (positiivsed-negatiivsed ettepanekud, konfliktid jne):hindamine (tingimused, põhjus, tagajärg); suhtlemise eesmärkide mõistmine (käsk, korraldus, palve, keeld, teave jne).
- Vägivaldse (füüsiline, vaimne) käitumise äratundmine, käitumine ohvri ja pealtnägijana.
- Abivalmidus (vanad inimesed, nooremad kaaslased, erivajadustega inimesed): abivajaja märkamine
- ja abi pakkumine, abistamine. Abi vajaduse ja enda võimaluste hindamine abi pakkumisel.

INIMENE JA TERVIS

- Meeleelundite (nägemis-, kuulmis-, haistmis-, maitsemis-, kompimis- ja lõuad) ülesanded, tervishoid.
- Erivajadustega inimesed (meeleelundite kahjustuste tagajärjel), alternatiivsed suhtlemisvahendid.
- Enesetunde kirjeldus dialoogis arstiga (levinumad külmetus- ja nakkushaiguste tunnused), ravirežiimi järgimine.
- Haiguste ennetamine (tervislikud eluviisid). Tervisesport ja liikumine, sportimisvõimalused kodukohas, Eesti tuntumad sportlased. Piisava une ja puhkuse vajalikkus. Valikud toitumisel.
- Esmaabi põletuse, külmumise, minestuse korral.

- Uimastid: tubakas, alkohol, narkootikumid (kanep); alkoholi ja tubaka mõju õppimisvõimele ja käitumisele. “Ei” ütlemine uimastitega seotud situatsioonides.

PEREKOND JA KODUKOHT

- Elu maal ja linnas, kodukoha eluolu (levinumad tegevusvaldkonnad, ametid jms).
- Kodukoha rahvariided, rahvariiete kandmine tänapäeval ja minevikus. Kodukoha tähtsamad traditsioonid (laulu- ja tantsupidu jms).
- Peretraditsioonid (pereliikmete ühised tegevused, peretraditsioonide määratlemine ühisvestluses, sarnasused-erinevused kaaslastega). Pühad ja kombed (ülestõusmispühad, karjalaskepäev, jüripäev, hingedepäev).

INIMENE JA AEG

- Aja määramine minutilise täpsusega, kellaaja kahesugune määramine (toetudes ööpäeva osadele).
- Päeva ja nädala ajakava, vaba aja tegevuste mitmekesisus (positiivsed ja negatiivsed harjumused päevakavas: ajakulu, valikute tegemine jne).

INIMENE JA TEAVE

- TV-kava (sisu, eakohased saated, telesaadete hulgast valikute tegemine).
- Pilt-teatmeteosed, Internet: kooli kodulehekülg (teabeallikate kasutamine).
- Reklaamide sisu ja eesmärk.

INIMENE JA TÖÖ, INIMENE JA ASJAD

- Palgatöö, selle tulemus ja eesmärk, ametis püsimise üldised tingimused (võrdlus õpilase käitumisega koolis).
- Kulutused peres lapse heaolu eest hoolitsemisel (lapse põhivajadused ja soovid, pere majanduslike võimalustega arvestamine jms), asjade väärtus sõltuvalt nende vajalikkusest. Raha hoidmise viisid: hoiukarp, pank. Raha kogumine.

INIMENE, SÄÄSTLIKKUS JA TURVALISUS

- Vee ja elektri säästlik tarbimine koolis ja kodus.

- Olmejäätmete (tava-, taaskasutatavad, ohtlikud jäätmed) käitlemine kodus majapidamises (prügi sorteerimine ja ärapaigutamine, kogumispunktid, jäätmete kompostimine).
- Liiklusõnnetuste peamised põhjused, liiklusõnnetusest teatamine ja abi kutsumine.
- Pürotehnika (ost-müük alaealistele, kasutamine).
- Pommiähvarduse tegemisega kaasnevad ohud ja tagajärjed, käitumine pommiähvarduse korral.

Õpitulemused

- märkab ja mõistab erisusi oma ja kaaslaste tegevustes, arvamustes;
- osaleb koostegevuses erinevat tüüpi dialoogides (teade – küsimus – vastus jne);
- kirjeldab oma käitumist toimunud konfliktsituatsioonis;
- kirjeldab plaanile toetudes ning analüüsib ühisvestluses oma ja kaaslaste emotsionaalseid
- seisundeid ning käitumisakte (soovid, tingimused, põhjus, tagajärg);
- väärtustab suhetes abivalmidust, märkab abivajajat ja pakub võimalusel oma abi
- kirjeldab oma välimuse, hügieeni ja tervise eest hoolitsemise võimalusi ning teab hoolitsematuse tagajärgi;
- selgitab meelelundite ülesandeid ja tervishoidu
- demonstreerib õpituatsioonis esmaabi põletuse, külmumise ja minestuse korral
- teab uimastite (alkoholi ja tubaka) kahjulikku mõju õppimisvõimele ja käitumisele;
- kirjeldab ühisvestluses oma pere traditsioone;
- kirjeldab ühisvestluses oma kodukanti
- määrab aega minutilise täpsusega ning koostab õpetaja abiga endale otstarbeka ajakasutusega päevakava;
- nimetab mitmekesiseid positiivseid vaba aja veetmise võimalusi
- otsib koostegevuses teavet pilt-teatmeteosest;
- teadvustab õpetaja abiga reklaamide eesmärke;
- mõistab oma kohustusi ja vastutust seoses õppetööga;
- teadvustab oma nõudmiste/soovide sõltuvust vajadustest ja pere sissetulekust;
- kirjeldab vee ja elektri säästliku tarbimise võimalusi kodus ning koolis;

- nimetab olmejäätmete käitlemise viise koduses majapidamises;
- kirjeldab ja teadvustab pürotehnika väärkasutuse ning pommiähvarduse tegemisega kaasnevaid tagajärgi.